

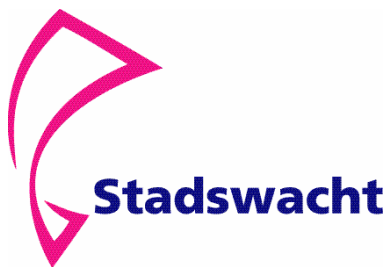

Visies op veiligheid van bewoners en
veiligheidspartners in Enschede

Visies op veiligheid van bewoners en veiligheidspartners in Enschede

Bacheloropdracht Renske Hendriks

22 november 2006

Gemeente Enschede

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	2
2. Onderzoeksvragen.....	3
3. Beschrijving WENS.....	5
4. Keuze wijken.....	6
5. Visie van bewoners.....	7
5.1. Leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek.....	7
5.2. Demografische gegevens	7
5.3. Kwaliteit buurt.....	8
5.4. Slachtofferschap.....	9
6. Visie van veiligheidspartners	12
6.1. Politiecijfers	12
6.2. De veiligheidspartners	15
6.3. Binnenstad	16
6.4. Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp.....	17
6.5. Pathmos.....	18
6.6. Velve-Lindenhof	19
6.7. Roombeek.....	20
6.8. Helmerhoek.....	21
6.9. Verklaring verschillen in visies veiligheidspartners	21
7. Conclusie.....	23
8. Bronvermelding	25
Bijlagen	27
1. WENS- indicatoren.....	28

Samenvatting

Voor de wijken Binnenstad, Lasonder, 't Zeggelt Boddenkamp, Pathmos, Velve-Lindenhof, Helmerhoek en Roombeek is gekeken naar de visies van bewoners en veiligheidspartners op de veiligheid in hun wijk. Dit is gebeurd aan de hand van de uitkomsten van het leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek onder bewoners van Enschede, en door het houden van interviews met veiligheidspartners in Enschede. De veiligheidspartners die voor dit onderzoek gebruikt zijn, zijn woningcorporatie Domijn, jongerenwerk Alifa, de verkeerskundigen van de Gemeente Enschede en Stadstoezicht Enschede.

Bewoners hebben over meerdere onderwerpen hun mening kunnen geven. De bewoners van de nieuwe wijken Helmerhoek en Roombeek oordelen het best over hun wijk. Ook de wijken in het centrum scoren bovengemiddeld. Op alle leefbaarheidsindicatoren scoort de binnenstad echter benedengemiddeld.

Relatief veel inwoners van Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp voelen zich onveilig. Toch scoort deze buurt niet slechter dan gemiddeld op verloedering of sociale kwaliteit.

De wijk Pathmos scoort laag op alle leefbaarheidsindicatoren, en ook het oordeel over de wijk is laag.

In Velve-Lindenhof voelt men zich vaker onveilig dan gemiddeld. Ook het oordeel over de buurt, de sociale kwaliteit en de woonomgeving is steeds lager dan het gemiddelde in Enschede.

De Helmerhoek scoort een stuk beter, het oordeel is goed, alleen verloedering scoort slecht en vernielingen komen iets vaker voor.

Roombeek scoort laag op verloedering en er is een verhoogde kans op autodelicten en geweld. De kwaliteit van de woonomgeving scoort hoog, en men voelt zich iets veiliger dan het Enschedese gemiddelde.

De politiecijsers geven het volgende beeld over de wijken: alle speerpunten van de politie (diefstal uit woning, geweld op straat, jeugdcriminaliteit en drugsoverlast) vinden het meest plaats in de Binnenstad. Dit komt overeen met de benedengemiddelde score op de leefbaarheidsindicatoren. Na de binnenstad vinden de meeste speerpunten in de andere wijk in de binnenstad plaats (Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp). Bewoners van de ze wijk hebben dan ook aangegeven zich onveilig te voelen. In Velve-Lindenhof komt vaak diefstal uit woning voor, wat niet terug is te zien in de visie van de bewoners. De Helmerhoek komt er het beste uit, wat ook overeenkomt met de visie van de bewoners.

De veiligheidspartners hebben ook hun mening gegeven over de veiligheid in de wijken. Over de binnenstad zijn vooral de drugsoverlast en de zwervers veel genoemde onderwerpen. Over de andere wijk in de binnenstad hebben de veiligheidspartners niks te melden. Dit is opvallend, omdat deze wijk wel laag scoort volgens bewoners en ook de politiecijsers laten zien dat deze wijk wel aandacht nodig heeft. Over Pathmos hebben de partners allemaal, behalve verkeer, te melden dat er problemen zijn met jongeren en drugs. In Velve-Lindenhof zijn de multi probleem gezinnen en drugs een veel besproken onderwerp. Over Roombeek heeft alleen jongerenwerk te melden dat er veel multi probleem gezinnen zijn. In de Helmerhoek zijn volgens de partners vooral problemen met jongeren.

Deze verschillen kunnen verklaard worden door het verschil in de invalshoek waarmee naar een probleem wordt gekeken. Ook de bron van informatie (direct/indirect) en de insteek van de veiligheidspartner (veiligheid als (enig) doel) speelt een rol in de soort en hoeveelheid informatie die een veiligheidspartner kan leveren.

1. Inleiding

Veiligheid staat hoog op de publieke en politieke agenda's. Zowel burgers als mede-overheden en lokale veiligheidspartners verwachten van gemeenten dat zij de regierol op integraal veiligheidsbeleid steviger oppakken. Dit is een grote uitdaging. Veiligheid omspant immers een veelheid van thema's. Denk maar aan het handhavingsvraagstuk. De jeugdproblematiek. De kwaliteit van de rampenbestrijding. Het geweld op straat en rondom uitgaan. Stuk voor stuk onderwerpen van groot maatschappelijk belang waar veel verschillende partijen een bijdrage aan kunnen leveren – en dat vaak ook al doen (*VNG, p. 7*).

De gemeente Enschede heeft aan deze onderwerpen aandacht geschonken door het project Wijkveiligheid Enschede (WENS) te starten. Dit project is van enorme omvang, gezien zowel de bewoners als de veiligheidspartners actief deelnemen. Deelname gaat niet alleen via het leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek, maar ook via bewonersavonden en rondetafelgesprekken.

I&O Research speelt een grote rol in WENS, door het leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek af te nemen, voor de interviews met de veiligheidspartners te zorgen en alle informatie samen te voegen in de wijkscans. Voor mijn bacheloropdracht heb ik namens I&O Research meegelopen in dit project. Voor de interviews met de veiligheidspartners ben ik verantwoordelijk geweest en ook heb ik meegeholpen in het samenstellen van de wijkscans, notuleren van de rondetafelgesprekken etc.

Voor de bacheloropdracht heb ik de interviews en de gegevens van WENS kunnen gebruiken om een aantal vragen te beantwoorden. Dit zijn: Hoe kijken de bewoners tegen hun wijk aan? Wat is de visie van de veiligheidspartners in de wijken? Zijn er verschillen tussen de visies van de veiligheidspartners? Hoe kunnen deze verschillen verklaard worden?

In de volgende hoofdstukken zullen deze vragen beantwoord worden. Het antwoord op de eerste vraag is te vinden in het hoofdstuk 'visie van bewoners', de overige vragen in de visie van de veiligheidspartners. Tot slot zal in de conclusie nog algemeen worden gekeken naar de uitkomsten.

Bij deze wil ik I&O Research bedanken voor de mogelijkheden die zij mij hebben gegeven om deel te nemen aan WENS en de vele andere projecten waaraan ik daarna nog heb deelgenomen. Op deze manier heb ik de praktijkervaring gekregen die ik zocht en ik heb veel geleerd van het tot stand komen van vele onderzoeksrapporten. Ook wil ik mijn begeleider, Guus Meershoek, bedanken voor het begeleiden van de opdracht.

2. Onderzoeksvragen

Het meten van veiligheid

Het begrip 'veiligheid' is erg complex en breed. Het heeft onder meer te maken met gevoelens van onveiligheid, en gevoelens zijn niet makkelijke meetbare begrippen. Om veiligheid te kunnen meten is het dus noodzakelijk om te weten wat er precies onder veiligheid wordt verstaan.

Het IPIT van de Universiteit Twente heeft een onderzoek gedaan naar de aard en context van de veiligheidsbeleving van burgers. Dit onderzoek geeft een duidelijk beeld van de beleving van veiligheid en geeft een antwoord op de vraag op welke wijze veiligheidsbeleving in het hedendaags (wetenschappelijk) onderzoek wordt gedefinieerd. In die zin kan dit goed gebruikt worden in onderzoeken over veiligheid, zoals WENS.

Hieronder zal beschreven worden wat het antwoord op de onderzoeksvraag was.

Drie componenten van veiligheidsbeleving

Het begrip veiligheidsbeleving is op te splitsen in drie componenten. De eerste component is de *affectieve*. De beleving van veiligheid wordt in de eerste plaats bepaald door de gevoelens die burgers hebben ten aanzien van de dreigingen die zij ervaren in de ruimte waarin zij zich bewegen (*de Vries, 11*) Onveiligheidsgevoelens hangen vooral samen met de mate waarin mensen het gevoel hebben hun omgeving te kunnen beheersen. Het is van belang om onderscheid te maken tussen verschillende gevoelens die gepaard gaan met criminaliteit en onveiligheid, omdat uit onderzoek blijkt dat verschillen in gevoelens samenhangen met verschillen in de aanwezigheid van individuele en omgevingsfactoren.

De tweede component is de *cognitieve* component. Deze heeft betrekking op de kennis die burgers hebben van onveilige situaties en hun inschatting van het risico dat zij lopen om zelf terecht te komen in een dergelijke situatie. In dit verband wordt het concept risicoperceptie gebruikt. Risicoperceptie gaat over de oordelen, opvattingen, houdingen en gevoelens van mensen ten opzichte van riskante activiteiten en technologieën. Uit psychometrische experimenten blijkt dat er een tweetal factoren zijn die de grootste invloed hebben op de risicobeleving van mensen, namelijk *dread* (angstaanjagendheid) en *knowability* (kenbaarheid). De cognitieve component hangt samen met de affectieve component omdat de emoties en gevoelens die burgers hebben ten aanzien van hun veiligheid samenhangt met de feitelijke kennis waarover ze beschikken met betrekking tot bepaalde onveilige situaties die gerelateerd zijn aan bepaalde onveilige locaties.

De derde en laatste component van veiligheidsbeleving is de *gedragscomponent*. Burgers kunnen bepaald gedrag vertonen waarin de veiligheidsbeleving tot uiting komt. Hierin kan onderscheid worden gemaakt tussen *avoidance behavior* (vermijdingsgedrag dat wordt vertoond om situaties die als gevaarlijk worden gezien te ontlopen) en *mobilization measures* (beveiligingsmaatregelen die worden genomen om de kans op slachtofferschap te verkleinen).

Veiligheidsbeleving in onderzoek

In veel onderzoeken naar veiligheid wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende componenten van veiligheidsbeleving. De meeste vragen hebben betrekking op de affectieve component en wordt er gerefereerd aan de twee andere componenten. Hierdoor ontstaat een beeld van de veiligheidsbeleving van mensen dat niet overeen komt met de wijze waarop zij veiligheid beleven in hun dagelijks leven. De Vries doet verder nog de aanbeveling om vragen die gericht zijn op het meten van veiligheidsbeleving van burgers te stellen in een niet-hypothetische vorm. (*de Vries, 21*)

Contextuele verbanden

De drie genoemde componenten, gevoel, cognitie en gedrag, beïnvloeden elkaar wederzijds. Naast deze concepten zijn er nog een viertal categorieën van contextuele factoren die onderscheiden kunnen worden. Dit zijn de sociaaldemografische factoren (persoonskenmerken), individuele ervaringsfactoren (slachtofferschap), sociale factoren (mediaberichtgeving) en omgevingsfactoren (fysiek en sociale factoren).

Aan het begin van mijn bacheloropdracht was het de bedoeling dat gekeken zou gaan worden naar de verschillen in visie en de samenwerking tussen de deelnemende veiligheidspartners. Omdat van te voren niet duidelijk bleek te zijn wie die veiligheidspartners waren, kon deze vraag niet duidelijk meer beantwoord worden. Uiteindelijk waren er wel voldoende gegevens om alsnog te kijken naar de verschillen in de visies van de veiligheidspartners en ook de verschillen van hen met de visie van de bewoners.

Voor de Gemeente Enschede is het belangrijk om een representatief beeld te krijgen van alle veiligheidsgegevens in Enschede. Voorheen werd dit gedaan via de wijkscan van de politie. Op basis van deze gegevens werden actiepunten geformuleerd in de jaarplannen van de Gemeente. Door bestuur, stadsdeelmanagement en anderen zijn wensen geuit om de wijkscan te verbreden en te verdiepen voor zover het de inventarisatie en de analyse betreft. Er is gekozen om naast de gegevens van de politie ook de andere professionals op veiligheidsgebied informatie aan te leveren voor de scans. Naast de professionals zijn ook de bewoners van Enschede betrokken in het proces. Omdat hierdoor meerdere visies op veiligheid verkregen worden, zou er een beter beeld moeten ontstaan van de werkelijke veiligheid in Enschede.

Bewoners zijn telefonisch geënquêteerd door I&O Research over hun mening over de leefbaarheid en veiligheid in hun omgeving. Deze gegevens zijn verwerkt in het Leefbaarheids- & Veiligheidsonderzoek.

Aan de hand van deze gegevens zal eerst gekeken worden naar de visie van bewoners op hun eigen wijk.
Hoe kijken de bewoners tegen hun wijk aan?

Van deze wijken zijn ook gegevens van de verschillende veiligheidspartners. Deze gegevens geven ook een beeld van de veiligheid in de wijk. Het kan zijn dat deze partners los van elkaar een ander beeld scheppen van de situatie in de wijk.

Wat is de visie van de veiligheidspartners in de wijken? Zijn er verschillen tussen de visies van de veiligheidspartners? Hoe kunnen deze verschillen verklaard worden?

3. Beschrijving WENS

De informatie voor het beantwoorden van deze onderzoeksvragen is verkregen via het project WENS. Om inzicht te krijgen in het kader waarin de gegevens voor dit onderzoek verkregen zijn, zal hieronder een beschrijving worden gegeven van WENS.

WENS staat voor Wijkveiligheidskans Enschede Nieuwe Stijl. WENS is een werkwijze waarmee de gemeente Enschede integrale veiligheid inzichtelijk wil maken. WENS integreert statistische informatie uit enquêtes en registraties en kennis van veiligheidspartners met de door burgers ervaren veiligheidsproblemen. WENS werkt op wijkniveau, maar kan ook op stadsdeel of stedelijk niveau veiligheidsinformatie genereren. WENS draagt bij aan een methodisch verantwoord en gestructureerd proces van prioriteitsstelling in het veiligheidsbeleid van de gemeente Enschede.

WENS heeft betrekking op de subjectieve en objectieve veiligheid van inwoners van Enschede in hun directe leefomgeving. WENS richt zich op fysieke veiligheid, sociale veiligheid, verkeersveiligheid en veiligheid in de openbare ruimte.

WENS beoogt versterking van de informatiebasis voor integraal veiligheidsbeleid door informatie en oordeelsvorming te bundelen en te structureren op wijkniveau en tegelijkertijd de inbreng van burgers te expliciteren. WENS biedt ook de mogelijkheid om vanuit het wijkniveau te aggregeren naar stadsdeel- of stadsniveau. Daarmee geeft WENS een overzicht van de (on-)veiligheid op wijkniveau. Dit moet de besluitvorming over prioriteiten in het integrale veiligheidsbeleid verbeteren en tegelijkertijd benchmarking en monitoring mogelijk maken. (*I&O Research, 2005, p. 4*)

Namens I&O Research heb ik interviews gehouden met de verschillende veiligheidspartners, bewonersavonden bijgewoond en genotuleerd, de ronde tafelgesprekken genotuleerd en meegewerkt aan het in elkaar zetten van de uiteindelijke wijkscans. De veiligheidspartners die deel hebben genomen aan WENS en die ik geïnterviewd heb zijn: stadsdeelbeheer (per stadsdeel), stadstoezicht (per stadsdeel), jongerenwerkers (per stadsdeel), opbouwwerkers (per stadsdeel), verkeerskundigen van de Gemeente Enschede (per stadsdeel), de woningcorporaties De Woonplaats (per stadsdeel), Domijn (per stadsdeel), Ons Huis (per stadsdeel) en SJHT (centraal) en de Brandweer (centraal). Dit komt neer op 42 interviews.

Dit heeft betrekking op de stappen 1 en 3 in het proces van WENS; de inventarisatie per wijk en het opstellen van de wijkveiligheidsscan.

Figuur 1
Proces WENS

4. Keuze wijken

De gemeente Enschede is opgedeeld in vijf stadsdelen: centrum, west, oost, noord en zuid. Deze stadsdelen zijn weer opgedeeld in een aantal wijken, in totaal 37. Deze stadsdelen en wijken hebben ieder hun eigen kenmerken en bijbehorende (veiligheids-)problemen. Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen is het van belang om een aantal wijken te kiezen die van elkaar verschillen. Hierdoor is het waarschijnlijker dat er verschillen zullen zijn tussen visies van de bewoners en veiligheidspartners en dat er verschillende soorten veiligheidsproblemen aan de orde komen. Indien deze verschillen er zijn kan er pas gekeken worden naar de verklaring hiervoor.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zullen uit stadsdeel centrum twee wijken gekozen worden. Het centrum van een stad kent zijn eigen problematiek, bijvoorbeeld gepaard met het uitgaansleven, waardoor dit stadsdeel waarschijnlijk zal verschillen van de rest van Enschede.

Daarnaast is het waarschijnlijk dat er verschillen zullen zijn tussen de oudere en nieuwere wijken van Enschede. In oudere wijken staan veelal oudere en goedkopere (huur)woningen. Hierdoor ontstaat een sociaal-zwakkere buurt met zijn eigen veiligheidsproblemen. Nieuwere wijken hebben vaker duurdere woningen en staan bekend om minder leefbaarheids- en veiligheidsproblemen. Daarom zullen er twee oudere wijken en twee nieuwere wijken gekozen worden om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Er is gekozen om per soort wijk twee wijken te bestuderen, omdat hierdoor de respons hoger komt te liggen.

Van het stadsdeel centrum zal de wijk '**Binnenstad**' gekozen worden, omdat dit de wijk is die het meest centraal in het uitgaansleven van Enschede ligt. Hierdoor kent deze wijk zijn eigen problematiek.

Daarnaast zal van stadsdeel centrum de wijk '**Lasonder, t Zeggelt, Boddenkamp**' verder bestudeerd worden. Deze wijk vertoont na Binnenstad in 2004 de meeste onveiligheid per woning (I&O Research, database).

Twee oudere wijken in Enschede buiten het stadsdeel centrum zijn **Pathmos** en **Velve-Lindenhof**. De wijk Pathmos in stadsdeel West is gebouwd tussen 1914 en 1928. Het oude Velve is tussen 1890 en 1920 ontstaan als spontaan gegroeid stadsdeel. In de jaren '20 zijn er arbeiderswoningen bij gebouwd, het Lindenhof. Deze wijken staan in Enschede bekend als 'probleemwijken'.

Nieuwere wijken in Enschede zijn Roombeek en de Helmerhoek. **Roombeek** in stadsdeel Noord is vooral bekend door de vuurwerkcramp in 2000. Hierna is deze wijk vernieuwd en gerenoveerd. De **Helmerhoek** in stadsdeel Zuid is gebouwd tussen 1983 en 1998 en dus een relatief nieuwe wijk in Enschede.

Voor deze typen wijken zijn de cijfers uit het L&V onderzoek de gemiddelde cijfers berekend. Deze zullen verder in dit rapport gebruikt worden.

5. Visie van bewoners

In dit hoofdstuk zal per wijk beschreven worden wat de uitkomsten zijn van het leefbaarheids- en veiligheids-onderzoek dat onder de bewoners van de wijken is gehouden. Het gaat dan om de demografische gegevens, de kwaliteit van de buurt en om slachtofferschap. Eerst zal kort een uitleg worden gegeven van de inhoud van het onderzoek en vervolgens zullen de uitkomsten gegeven worden. Vervolgens zal gekeken worden naar de verschillen tussen de wijken en naar een mogelijke verklaring hiervoor. Hiermee kan de eerste onderzoeksvraag (*Hoe kijken bewoners tegen hun wijk aan?*) beantwoord worden.

5.1. Leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek

Iedere twee jaar wordt in opdracht van de gemeente Enschede door I&O Research het leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek gehouden. Door middel van dit onderzoek wordt op stadsdeel niveau allerlei informatie verzameld over

- ? kwaliteit van de woonomgeving
- ? perceptie van buurtproblemen
- ? betrokkenheid van burgers bij de wijk
- ? veiligheid en criminaliteit

Het onderzoek is gehouden door middel van een telefonische enquête. Er is daartoe een steekproef getrokken uit het GBA op naam. Potentiële respondenten kregen een brief met doel en opzet van het onderzoek, ondertekend door de burgemeester. Rond 11.000 brieven zijn verstuurd, netto worden rond de 6.000 Enschedeërs ondervraagd (2000 mensen krijgen de standaard L&V-vragenlijst (net als voorgaande jaren)) en 4000 mensen krijgen alleen de vragen die betrekking hebben op de WENS-indicatoren. In de bijlage is te lezen wat precies wordt verstaan onder deze indicatoren.

In het gehouden L&V onderzoek komen zoals gezegd meerdere aspecten naar voren. Deze aspecten zullen in deze paragraaf behandeld worden zodat de wijken met elkaar vergeleken kunnen worden. De gegevens betreffen zowel de affectieve als de cognitieve componenten van veiligheidsbeleving. Ook zijn twee contextuele verbanden, de demografische gegevens en individuele ervaringsfactoren terug te vinden in de gegevens. De gedragscomponent is in dit onderzoek niet meegenomen. Het is een deel van WENS dat wel terug te vinden is in de bewonersavonden, waar bewoners vertellen over hun ervaring en reacties op hun veiligheidsbeleving. Het gaat hier echter te ver om dit mee te nemen.

5.2. Demografische gegevens

De wijken Velve-Lindenhof en de Helmerhoek zijn relatief grote wijken met 4743 en 8593 inwoners in 2004. De gemiddelde woonduur ligt daar ook hoger dan in de andere wijken (9 jaar), hoewel dit het gemiddelde van Enschede is. De gemiddelde woonduur in de Binnenstad ligt een stuk lager (4 jaar). Dit zou verklaard kunnen worden door het aantal studenten dat in deze wijk woont. Dit is ook te zien bij het aantal 16-29 jarigen in deze wijk (50 procent), dat ook een stuk hoger is dan het Enschedese gemiddelde (22 procent). Opvallend is verder het hoge aandeel niet-westerse allochtonen in de wijk Pathmos (41 procent), wat twee keer zo veel is als het gemiddelde in Enschede. De andere wijken liggen rond het gemiddelde van Enschede. De wijk Helmerhoek heeft het kleinste aandeel niet-westerse allochtonen (14 procent).

Tabel 1
Demografische gegevens

	Binnenstad	Lasonder, t Zeggelt, Boddenkamp	Pathmos	Velve- Lindenhof	Helmerhoek	Roombeek	Enschede
Aantal inwoners (2004)	2464	1887	2005	4743	8593	2592	154000
Ontwikkeling aantal inwoners 1999-100	111	97	109	102	97	84	104
Gemiddelde woonduur	4 jaar	7 jaar	6 jaar	9 jaar	9 jaar	7 jaar	9 jaar
Aandeel 16-29 jarigen	50%	26%	32%	23%	16%	26%	22%
Aandeel niet-westerse allochtonen	17%	16%	41%	23%	14%	19%	20%
Aandeel alleenstaanden	83%	50%	51%	32%	14%	33%	31%

5.3. Kwaliteit buurt

De bewoners beoordelen hun woonomgeving allen met een voldoende. De oude wijken van Enschede scoren echter wel lager dan de overige wijken. Het gemiddelde cijfer is een 7,3. Pathmos en Velve-Lindenhof scoren echter een 6,7 en een 6,8. De wijken in het Centrum scoren net boven het gemiddelde (7,4). De nieuwe wijken in Enschede krijgen een hoger cijfer, een 7,6 voor Roombeek en een 7,7 voor de Helmerhoek. Dat de Binnenstad een 7,4 krijgt is opvallend, gezien de benedengemiddelde score op vrijwel alle indicatoren.

De sociale kwaliteit in de buurt scoort gemiddeld een 6,5. De oude wijken van Enschede scoren wederom lager dan het gemiddelde (4,9 en 6,1), waarbij Pathmos een onvoldoende krijgt. De Binnenstad wordt ook met een onvoldoende beoordeeld (5,4), maar de andere wijk uit het centrum krijgt het gemiddelde cijfer (6,5). Ook Roombeek scoort gemiddeld, alleen de Helmerhoek zit boven het gemiddelde (6,7).

Het oordeel over de buurt laat een zelfde verhouding zien als de sociale kwaliteit van de buurt. Het enige verschil is het cijfer voor de Binnenstad. De bewoners van de binnenstad beoordelen hun buurt nu met een 5,8.

De perceptie van dreiging is samengesteld uit de factoren bedreiging, dronken mensen op straat, vrouwen en mannen die op straat worden lastig gevallen, geweldsdelicten, drugsoverlast en tasjesroof. Het gemiddelde van Enschede ligt op 1,0 op een schaal van 0 (weinig) tot 10 (veel). De wijken in het Centrum scoren op dit onderwerp hoger dan de andere wijken (3,6 en 2,2). Ook de oude wijken scoren hoger dan het gemiddelde (1,8 en 1,9). De nieuwere wijken in Enschede scoren op of onder het gemiddelde van Enschede (0,9 en 1,0).

De overlast in de buurt die zich voor kan doen is samengesteld uit de overlast door omwonenden, overlast door groepen jongeren en andere vormen van overlast. Het gemiddelde van Enschede is een 2,2. De Binnenstad scoort het hoogst op overlast (4,1). De oude wijken van Enschede scoren hoger dan gemiddeld (3,7 en 3,1). De Helmerhoek scoort opvallend boven het gemiddelde van Enschede (2,5), terwijl Roombeek en Lasonder, t Zeggelt, Boddenkamp onder het gemiddelde zitten.

Het aantal vermogensdelicten scoren het hoogst in de wijken van het Centrum en de oude wijken van Enschede. De nieuwe wijken scoren een stukje lager, al zit de Helmerhoek nog wel boven het gemiddelde.

De verloedering in de buurt laat een wisselend beeld zien voor de verschillende wijken in Enschede. Dit cijfer is samengesteld uit het kunnen voorkomen van bekladding van muren/gebouwen, vernieling van telefooncel-

len/bushokjes, rommel op straat en hondenpoep. De Helmerhoek scoort het hoogst (5,4). Alleen de wijken Roombeek en Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp scoren onder het gemiddelde.

Het percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in hun eigen buurt ligt in de wijken in het Centrum hoger dan in de andere wijken. Ook scoren de oudere wijken hoger dan de nieuwere wijken. Het percentage varieert sterk van 8 procent tot 36 procent.

Tabel 2

Kwaliteit buurt (oordeel woonomgeving, sociale kwaliteit buurt, oordeel buurt: (0=slecht, 10=goed), dreiging, overlast in buurt, vermogensdelicten, verloedering buurt (0=weinig, 10=veel))

	Binnenstad	Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp	Pathmos	Velve-Lindenhof	Helmerhoek	Roombeek	Enschede
Oordeel woonomgeving	7,4	7,4	6,7	6,8	7,7	7,6	7,3
Sociale kwaliteit buurt	5,4	6,5	4,9	6,1	6,7	6,5	6,5
Oordeel buurt	5,8	6,5	4,9	6,1	6,7	6,5	6,5
Dreiging	3,6	2,2	1,8	1,9	0,9	1,0	1,0
Overlast in buurt	4,1	2,0	3,7	3,1	2,5	1,9	2,2
Vermogensdelicten	4,6	3,9	3,9	3,8	3,2	2,6	2,8
Verloedering buurt	5,1	3,7	4,5	4,2	5,4	3,2	4,0
Voelt zich wel eens onveilig	43%	36%	30%	31%	24%	28%	27%
Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	36%	27%	23%	26%	8%	13%	16%

5.4. Slachtofferschap

Het percentage bewoners dat zegt slachtoffer te zijn geweest van een autodelicict in het afgelopen jaar varieert niet erg sterk per wijk. De Helmerhoek scoort een stuk onder de andere wijken (20 procent). De overige wijken scoren allen boven het Enschedese gemiddelde.

Voor fietsendiefstallen liggen de percentages lager dan de autodelicten. In Pathmos en de Binnenstad worden volgens bewoners meer fietsen gestolen (29 en 26 procent). Alleen Roombeek ligt onder het gemiddelde (14 procent).

Het aantal vernielingen in de wijk ligt op of boven het gemiddelde van Enschede. In Velve-Lindenhof vinden de meeste vernielingen plaats (17 procent), gevolgd door de Helmerhoek en Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp (14 procent).

Het aantal slachtoffers van inbraak ligt in het Centrum hoger dan in de overige wijken en ook in de oudere wijken lijkt het vaker voor te komen dan in de nieuwere wijken van Enschede.

De bewoners van de Binnenstad zeggen vaker slachtoffer te zijn van geweld dan de bewoners van de andere wijken (12 procent). Dit komt niet overeen met de politiecijfers over geweld, die in het volgende hoofdstuk aan bod zullen komen. Hier is te zien dat de Binnenstad sterk afwijkt van de andere wijken. Dit grote verschil is niet terug te zien in het oordeel van de bewoners. Dit kan wellicht verklaard worden door de meting van de politie, of door de kenbaarheid van de bewoners van de binnenstad. In de Helmerhoek ligt het percentage slachtoffers van geweld een stuk lager (2 procent). De overige wijken liggen rond de 9 procent.

De cijfers voor huiselijk geweld verschillen niet sterk per wijk. Alle wijken scoren rond het gemiddelde, al lijkt huiselijk geweld in Pathmos vaker voor te komen (9 procent).

Het percentage bedreiging met lichamelijk geweld ligt gemiddeld op 4 procent. In de Binnenstad ligt dit een stuk hoger op 12 procent. Ook de wijken Lasonder, t Zeggelt, Boddenkamp en Pathmos scoren een stuk hoger dan gemiddeld (9 procent).

De cijfers voor jeugdoverlast verschillen niet sterk van elkaar.

Het percentage slachtoffer van brand ligt in Pathmos (9 procent), Velve-Lindenhof en Helmerhoek(beide 6 procent) hoger dan de andere wijken.

Mishandeling komt volgens de bewoners van de wijken niet voor.

Tabel 3
Slachtofferschap

	Binnenstad	Lasonder, t Zeggelt, Boddenkamp	Pathmos	Velve-Lindenhof	Helmerhoek	Roombeek	Enschede
Autodelicten	35%	32%	34%	35%	20%	30%	24%
Fietsendiefstal	26%	23%	29%	17%	19%	14%	15%
Vernielingen	11%	14%	10%	17%	14%	9%	9%
Inbraak	19%	10%	4%	7%	2%	6%	5%
Geweld	12%	9%	9%	7%	2%	9%	5%
Huiselijk geweld	6%	3%	9%	3%	4%	4%	5%
Bedreiging met lichamelijk geweld	12%	9%	9%	6%	1%	6%	4%
Soms/vaak overlast door jeugd	5%	4%	3%	5%	3%	3%	4%
Brand	2%	1%	9%	6%	6%	3%	4%
Mishandeling	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%

Over het algemeen kunnen de volgende samenvattingen gegeven worden per wijk:

Uit het leefbaarheidsonderzoek komt naar voren dat de Binnenstad volgens bewoners benedengemiddeld scoort op vrijwel alle leefbaarheidsindicatoren. Toch is het oordeel van bewoners over de woonomgeving positiever dan voor Enschede gemiddeld. Bij de politiecijfers is ook te zien dat in de binnenstad de objectieve en subjectieve veiligheid niet samen vallen. In binnensteden is dit vaker het geval: „..zijn er ook plekken waar

met zegt zich veilig te voelen die soms juist wel plaatsen blijken te zijn waar daders hun slag slaan. Dit komt bij voorbeeld voor in drukke stadscentra" (Vng, p. 10). Aandachtspunten zijn hier de hoge kans op inbraak en geweld en de bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten.

Het aantal inwoners in Lasonder, t Zeggelt, Boddenkamp daalt. Relatief veel inwoners voelen zich onveilig. Toch scoort deze buurt niet slechter dan gemiddeld op verloedering of sociale kwaliteit. Bewoners hebben een verhoogde kans op inbraak en fietsendiefstal. De bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten is zeer goed.

De leefbaarheid blijft in Pathmos achter bij het Enschedese gemiddelde. Dat geldt voor alle indicatoren. Men voelt zich hier iets onveiliger dan elders. Er is een bijzonder hoge kans op autodelicten.

Men voelt zich in Velve-Lindenhof vaker dan gemiddeld onveilig (in de eigen buurt). De kans op autodelicten en vernielingen is bovengemiddeld. Het oordeel over de buurt, de sociale kwaliteit en de woonomgeving is steeds wat lager dan gemiddeld voor Enschede.

De Helmerhoek scoort slecht op verloedering maar kent een zeer positief oordeel over de woonomgeving. Bewoners voelen zich in deze wijk relatief vaak veilig. De kans op slachtofferschap is lager dan elders. Dat geldt zowel voor inbraak als voor geweld. Vernielingen komen hier wat vaker voor dan in andere wijken.

Roombeek scoort laag op verloedering en hoog op de kwaliteit van de woonomgeving. Andere leefbaarheidsindicatoren scorten gemiddeld. Men voelt zich in Roombeek iets veiliger dan in andere Enschedese wijken. Er is een verhoogde kans op autodelicten en geweld.

6. Visie van veiligheidspartners

In dit hoofdstuk zal gekeken worden naar de visie die de deelnemende veiligheidspartners hebben gegeven op de veiligheid in de betreffende wijken. Per wijk zullen de genoemde onderwerpen weergegeven worden. Daarna zal gekeken worden naar de verschillen in de opmerkingen tussen de veiligheidspartners per wijk en in verschillen tussen wijken. De deelnemende partners aan WENS zijn stadsdeelbeheer, stadstoezicht, jongerenwerk, opbouwwerk, verkeerskundigen en de woningcorporaties. Omdat het te complex wordt om hier alle veiligheidspartners te bespreken, is een selectie gemaakt. Om een beeld te krijgen van de verschillende wijken, zullen de politiecijfers van de speerpunten over 2005 weergegeven worden. Hiermee kunnen de resterende onderzoeksvragen (*Wat is de visie van de veiligheidspartners in de wijken? Zijn er verschillen tussen de visies van de veiligheidspartners? Hoe kunnen deze verschillen verklaard worden?*) beantwoord worden.

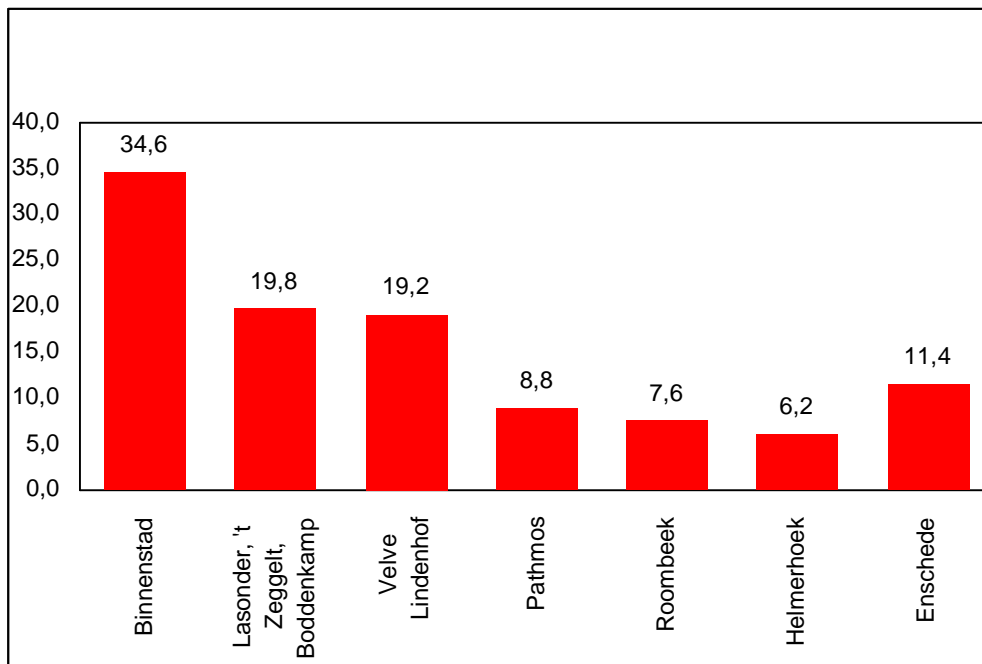
6.1. Politiecijfers

In onderstaande tabellen staan de cijfers van de speerpunten per wijk weergegeven. De genoemde cijfers zijn ratiogetallen. Dat zijn getallen die in verhouding gezet zijn tot het aantal inwoners in een wijk, ofwel gelijk gemaakt zijn voor wat betreft het aantal inwoners. De ratiogetallen geven het aantal reikwijdtes per 1000 inwoners weer. Bijvoorbeeld het ratiogetal 20,5 betekent dat er op de 1000 mensen de reikwijdte 20,5 keer voor is gekomen. De onderwerpen zijn de speerpunten van de Politie.

Diefstal uit woning

Het gemiddelde aantal diefstallen uit woning in Enschede lag in 2005 op 11,4. Dit betekent dus dat er op de 1000 mensen 11,4 keer een diefstal uit de woning is geweest. De ratiogetallen voor diefstal uit woning zoals berekend door de Politie, laat zien dat er in de wijk Binnenstad ten opzicht van het gemiddelde van Enschede veel meer diefstallen uit woningen plaatsvinden (34,6). Ook in de andere wijk van het stadsdeel Centrum vinden er meer diefstallen dan gemiddeld plaats (19,8). Velve-Lindenhof laat ook een hoge score zien (19,2). De overige wijken zitten allen onder het gemiddelde van Enschede.

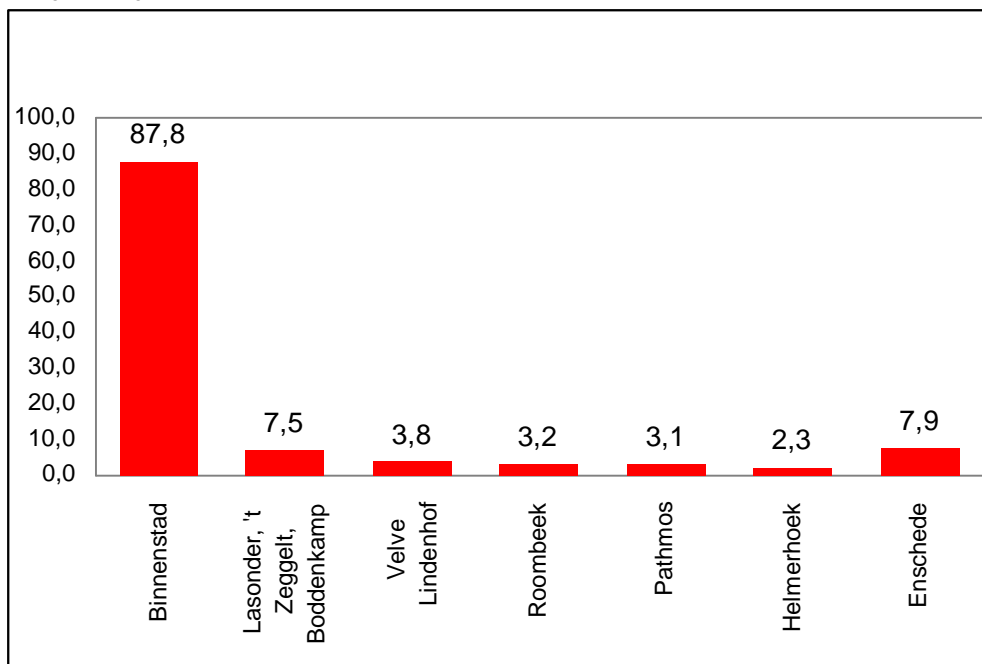
Tabel 4
Ratiogetallen diefstal uit woning

Geweld op straat

De ratiogetallen voor het aantal keer geweld op straat laten een groot verschil zien tussen de wijk Binnenstad en de overige wijken. De wijk binnenstad scoort 87,8 keer op de 1000 inwoners, terwijl het gemiddelde voor Enschede op 7,9 ligt. De andere wijk in stadsdeel Centrum scoort hoger dan de overige wijken, maar zit onder het gemiddelde van Enschede.

Tabel 5
Ratiogetallen geweld op straat

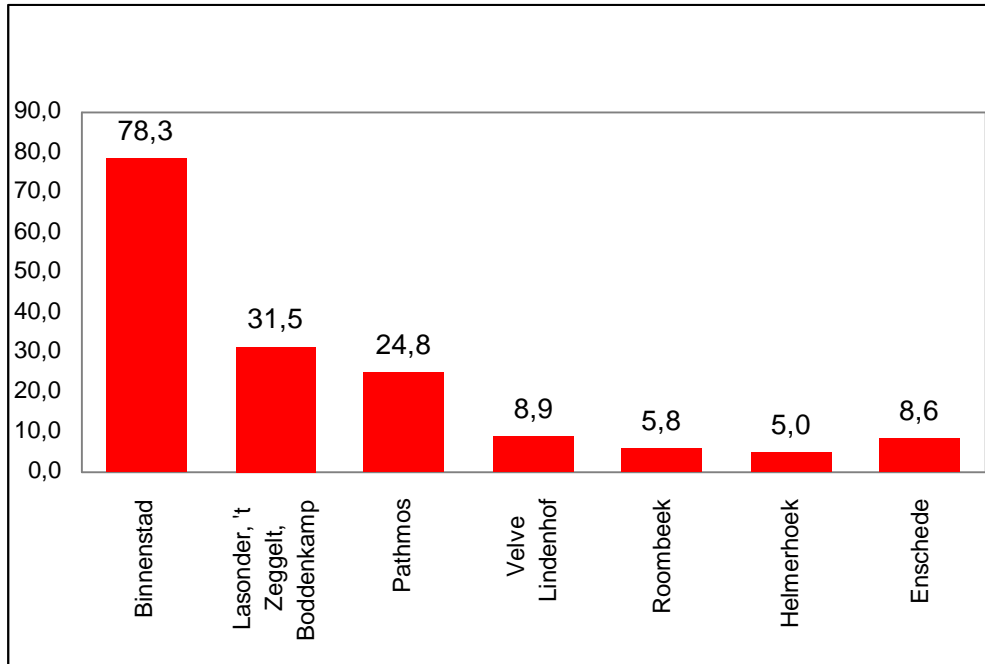

Jeugdcriminaliteit

Ook jeugdcriminaliteit scoort in de wijk Binnenstad vele malen hoger dan het gemiddelde van Enschede. In de binnenstad ligt het ratiogetal voor dit onderwerp op 78,3, terwijl het gemiddelde in Enschede op 8,6 ligt. Ook de wijken Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp en Pathmos scoren hoog op dit onderwerp (respectievelijk 31,5 en 24,8).

Tabel 6

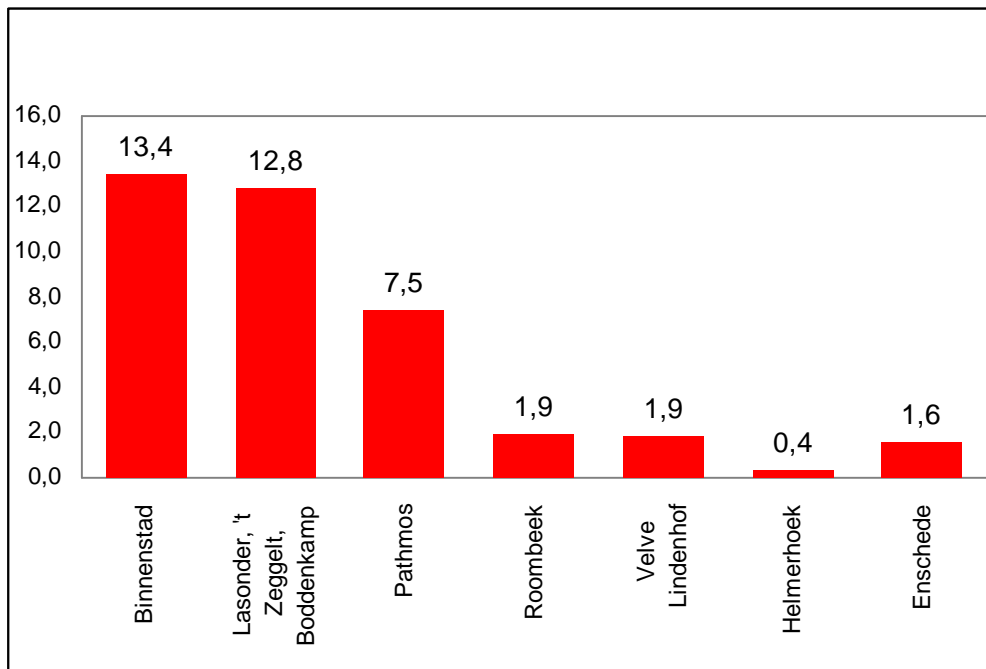
Ratiogetallen jeugdcriminaliteit

Drugsoverlast

Ook de ratiogetallen voor drugsoverlast laten een hoge score zien bij de wijken uit het Centrum en Pathmos. De Binnenstad scoort het hoogst (13,4), gevolgd door Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp (12,8). De wijk Pathmos scoort ook vrij hoog, een 7,5. De wijken Roombeek en Velve-Lindenhof scoren net boven het gemiddelde van Enschede (beide 1,9).

Tabel 6
Ratiogetallen drugsoverlast

6.2. De veiligheidspartners

Zoals genoemd in de beschrijving van WENS, zijn er verschillende veiligheidspartners die deel hebben genomen aan dit project. Door middel van mondelinge interviews hebben zij aan kunnen geven wat zij vinden van de veiligheid en leefbaarheid in het gebied waar zij werkzaam zijn. Hierdoor is een integraal beeld verkregen van de leefbaarheids- en veiligheidssituatie in de verschillende wijken.

Elke veiligheidspartner heeft zijn eigen gebied waarin hij werkzaam is. Niet alle aspecten van leefbaarheid en veiligheid zijn voor elke veiligheidspartner relevant. Daarom is bij elke veiligheidspartner naar voor hen relevante aspecten gevraagd. Voor dit onderzoek gaat het te ver om alle veiligheidspartners voor de wijken te bespreken. Dit zou neerkomen op negen professionals per wijk.

Om toch elk veiligheidsaspect per wijk mee te kunnen nemen, is voor de volgende partners gekozen:

Woningcorporatie Domijn, omdat deze van de geïnterviewde woningcorporaties de meeste informatie lijkt te hebben geleverd voor wat betreft de hier te bespreken wijken. Zij bezitten woningen in Enschede, en proberen voor 11000 huishoudens een prettig woon- en leefklimaat te realiseren. Bewoners van deze woningen kunnen hun klachten over bijvoorbeeld overlast kwijt bij de woningcorporatie. Hierdoor weet Domijn wat er leeft in de wijk.

Stadstoezicht, omdat deze voor bijna alle veiligheidsaspecten informatie heeft kunnen leveren. Stadswachten zijn "in feite" burgers in de rol van gemeentelijk toezichthouder. Ze zijn voor die taak professioneel opgeleid. Een groot aantal stadswachten heeft zelfs een opleiding die hen in staat stelt om te werken in een functie met ruimere bevoegdheden dan die zij nu in hun huidige functie hebben (www.veiligheidszorg-twente.nl). In voorgaande jaren hadden de stadswachten de taak om in verschillende wijken te surveilleren. Hierdoor hebben zij met veel verschillende leefbaarheids- en veiligheidsaspecten te maken gekregen. Het afgelopen jaar zijn de stadswachten niet meer in de wijken buiten het Centrum te vinden, hierdoor kunnen de gegevens niet up-to-date zijn.

Jongerenwerk, omdat deze op wijkniveau veel informatie hebben kunnen leveren en zo voor een interessante vergelijking met de visie van de bewoners kunnen zorgen. Jongerenwerk is een onderdeel van Alifa, de welzijnsorganisatie van Enschede.

Verkeerskundigen, omdat deze veiligheidspartners een andere kijk hebben op de veiligheidssituatie dan de andere veiligheidspartners. De geïnterviewde verkeerskundigen zijn in dienst van de Gemeente Enschede. Zij werken op stadsdeelniveau en hebben een compleet overzicht van de verkeersveiligheid in de wijken.

6.3. Binnenstad

Vanuit de geïnterviewde veiligheidspartners is wat betreft de wijk binnenstad de volgende informatie naar voren gekomen.

Domijn

Volgens Domijn wordt de overlast in de binnenstad veroorzaakt door coffeeshops, dealers, gebruikers en zwervers. Er is 1 dealer met een sleutel van het complex aan de Breugelmansgaarde. Hij lokt veelal Duitsers er naar toe, vraagt 25 euro en vlucht dan zelf via de nooduitgang. Dat is al twee jaar gaande. In de herfst en winter slapen zwervers in portieken. Meestal zorgt dat niet voor overlast (ze versmeren niet en laten geen troep achter), maar mensen schrikken er wel van. Bewoners hebben last van uitgaansoverlast en verkeersoverlast van laat vertrekkend uitgaanspubliek.

Stadstoezicht

Uit het gesprek met de stadswachten komt het volgende beeld naar voren. Er zijn rond de 250 daklozen, rond de 100 daarvan zorgen voor overlast. Deze overlast bestaat uit urineren, bedelen en provocerend gedrag. Deze zwervers zijn tevens alcoholisten en/of gebruikers. Als ze nuchter zijn, zijn er geen problemen, maar zodra ze dronken zijn wel. Van de 'villa' van Tactus wordt niet door iedereen gebruik gemaakt, omdat zwervers vaak in vrijheid willen drinken en/of gebruiken. In de Klanderij bevinden zich ook zwervers, die gaan zitten op een bankje bij de terrasjes. De Klanderij wordt door een andere beveiliging bewaakt, waardoor de stadswacht zich niet aangesproken voelt om de zwervers daar weg te halen. Vooral bij de Super de Boer wordt drank gestolen door zwervers. Jeugd veroorzaakt ook geluidsoverlast in City. Ouderen rijden vaak te hard in hun scootmobiel en tevens plegen zij vaak winkeldiefstal. In de zomer is er op de markt last van zakkenrollers. Andere problemen die zich voordoen zijn winkeldiefstal, fietsendiefstal, auto-inbraak, vernielingen van openbare weg en graffiti.

Jongerenwerk

Over de binnenstad heeft het jongerenwerk geen opmerking over veiligheid.

Verkeerskundigen

Uit een gesprek met verkeerskundigen van de gemeente Enschede komt het volgende naar voren. Op de Mooienhof is een rijbaan waar fietsers over klagen. Ze hebben te weinig ruimte, de auto's rijden te dicht langs de fietsers. Fietsers en voetgangers hebben een onveilig gevoel bij het oversteken van busbanen. Op de rotondes binnen de bebouwde kom hebben fietsers voorrang. Dit geeft een onveilig gevoel, maar of dit gevoel terecht is, is niet duidelijk. Op het van Heekplein en het van Loenshof bevinden zich fietsers in het voetgangersgebied. Juridisch mag dit niet. Het blijkt echter zo te zijn dat de fietsers meer onveiligheid ervaren van de voetgangers dan andersom. De vraag is of dit wel verboden moet blijven. Scootmobiel veroorzaakt irritatie van lawaai en ongecontroleerd rijgedrag. Juridisch gezien is dit probleem complex. Ouderen klagen dat de grote wegen (singels) moeilijk oversteekbaar zijn. Dit is een geval van subjectieve veiligheid, er gebeuren namelijk weinig ongelukken.

Verschillen in visies veiligheidspartners Binnenstad

In voorgaande paragraaf is besproken wat iedere veiligheidspartners van de leefbaarheids- en veiligheidssituatie in de binnenstad vindt.

De meeste informatie en het meest negatieve beeld wordt door Stadstoezicht gegeven. Zij hebben over meerdere onderwerpen (gedetailleerde) informatie te geven. De kleinere problemen als de scootmobiel, weten zij ook te melden. Dit komt omdat zij zich op straatniveau bevinden en alle problemen kunnen opmer-

ken. De stadswachten hebben dan ook de taak om alle soorten problemen te signaleren. De woningcorporatie echter, krijgt de informatie over eventuele problemen uit tweede hand. Zij lijken de problemen ook te zien als extra werk, waar zij zich eigenlijk liever niet mee bemoeien. Er is dan ook een duidelijk verschil tussen de insteek van deze twee veiligheidspartners.

Opvallend is dat Stadstoezicht vindt dat de zwervers wel degelijk voor overlast kunnen zorgen en noemen hiervan voorbeelden. Woningcorporatie Domijn noemt alleen het slapen in portieken door zwervers en vindt dit ook geen probleem. Hun visie vanuit de bewoners komt hier sterk naar voren. Domijn lijkt te kijken naar de overlast die de zwervers zouden kunnen geven voor de bewoners van hun huizenbezit. De grens wanneer een zwerver voor overlast zorgt, ligt bij hun hoger dan bij de stadswachten. De woningcorporatie hoort de problemen alleen via de bewoners van hun woningen in de Binnenstad. Dit is, in tegenstelling tot de stadswachten, indirecte informatie. Ook zal Domijn niet alle overlast te horen krijgen, omdat de bewoners veelal eerder de politie zullen informeren.

De verkeerskundigen geven, zoals verwacht, een geheel ander beeld van de veiligheidsproblemen in de wijk. Zij noemen alleen onderwerpen met betrekking tot het verkeer in de wijk. Opvallend is dat zij een duidelijk verschil tussen objectieve en subjectieve veiligheid kunnen maken. Zo geven zij aan dat vooral ouderen klagen over zaken die eigenlijk niet onveilig zijn.

Het jongerenwerk van Allifa heeft geen wijkcentrum in de Binnenstad en heeft dan ook bijna geen contact met de jeugd die in de binnenstad woont. Daarom weten zij ook niet wat er speelt in de Binnenstad.

6.4. Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp

Vanuit de geïnterviewde veiligheidspartners is wat betreft de wijk binnenstad de volgende informatie naar voren gekomen.

Domijn

Domijn heeft met betrekking tot deze wijk geen opmerkingen over veiligheid.

Stadstoezicht

De stadswachten hebben met betrekking tot deze wijk geen opmerkingen over veiligheid.

Jongerenwerk

Jongerenwerk heeft met betrekking tot deze wijk geen opmerkingen over veiligheid.

Verkeerskundigen

Het grootste punt waar de meeste ongelukken gebeuren is het punt bij de Rabobank/Deurningerstraat in. Dit punt wordt aangepakt.

Verschillen in visies veiligheidspartners Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp

Hoewel de bewoners en de politiecijfers wel degelijk een aantal problemen in deze wijk aan hebben gegeven, hebben de veiligheidspartners vrijwel niets te melden over de veiligheid in deze wijk. Opvallend is vooral dat uit de politiecijfers blijkt dat hier relatief veel jeugdcriminaliteit is, het jongerenwerk geen problemen constateert. Het jongerenwerk voor Centrum zit niet in deze wijk, waardoor zij de jeugd en hun problematiek niet kennen. Blijkbaar hebben de veiligheidspartners hun prioriteiten bij andere wijken liggen en geen contacten in deze wijk hebben. Het kan zijn dat Domijn in deze wijk geen woningbezit heeft en daardoor over deze wijk geen problemen te melden heeft.

6.5. Pathmos

Vanuit de geïnterviewde veiligheidspartners is wat betreft de wijk binnenstad de volgende informatie naar voren gekomen.

Domijn

Het Acasiaplantsoen is hier een probleemgebied. Het is een soort vrijstaat waar alles gebeurt. Er wordt niks aan de politie of aan Domijn gemeld, bewoners lossen, al dan niet met geweld, alles zelf op. Huiselijk geweld komt regelmatig voor. Nieuwe bewoners worden hier weggepest. Domijn heeft daar zelf ook een vestiging, maar omdat bewoners hen niet vertrouwen hebben ze de ruiten ingegooid. Nu hebben ze door, na een open dag, dat ze wel te vertrouwen zijn. Op de Dennenweg wordt hard gereden.

Stadstoezicht

In Pathmos zijn ook junks, zij verstoppen zich achter bomen, in struiken op de parkeerplaats achter de Aldi. Dit geeft veel rotzooi: bierblikjes, spuiten, autobanden, accu's. De stadswacht spreekt ze hier op aan. Er bevonden zich buitenlandse auto's in de buurt, die daar een nachtje bleven staan. Eigenaars waren niet te vinden. De gemeente heeft de bosjes weggehaald, maar de rotzooi bleef. In Pathmos stond een Jongeren Ontmoetings Plek (JOP), waar omwonenden over klaagden. Sinds 2003/2004 is deze JOP weg. De omwonenden hadden last van geluidsoverlast door auto's en scooters. Het zijn 8/9 jongens en meisjes van 12-18 jaar, allochtoon en autochtoon. Deze groep jongeren stond ook aan de Spinnerstraat, tegenover een slager. Hier werden kapotte bierflesjes gevonden. De stadswachten werden gevraagd om te letten op jonge meisjes van een jaar of 11 die zich soms bij deze groep bevonden. Tevens is er een Lonsdale groep, waar de andere groep het niet mee kan vinden. De JOP-groep beweert dat de Lonsdale groep hun JOP hebben vernield. De stadswacht heeft de Lonsdale groep nog nooit gezien. De stadswacht weet dat er zich huiselijk geweld voordoet in Pathmos. Er zijn burenruzies op de Spinnerstraat, waarbij de ruiten bij elkaar ingegooid worden. In de zomer zit op de Dennenweg de bewoners op een bank buiten bier te drinken. Dit geeft niet erg veel problemen.

Jongerenwerk

In Pathmos is een groep bij een speeltuin, deze zijn rond de 13-17 jaar en met ongeveer 15 man, met name autochtoon. Er zijn signalen dat er harddrugs gebruikt wordt. Er zijn multi probleem gezinnen in West, die zich voornamelijk bevinden in Pathmos en Kotman. Deze hebben te maken met mishandeling, verslavingen en schulden. In Pathmos is een vrij nieuw deel, deze worden gepest door de bewoners van de oude delen. Zo is er daar een speeltuin vernield, wordt er met eieren gegooid. Er is een bezoek gebracht aan de bewoners van het nieuwe deel, zij willen niet integreren met het oude deel. Zij zien de rest als 'tuig', het oude deel ziet hen als 'kakkers'. Het bouw materiaal dat in Pathmos ligt wordt gebruikt om bv. ramen in te gooien

Verkeerskundigen

Op de kruispunten van de Haaksbergerstraat met de singels, de B. van Veenlaan gebeuren meer ongelukken.

Verschillen in visies veiligheidspartners in Pathmos

Over het algemeen benoemen de verschillende veiligheidspartners, behalve de verkeerskundigen, dezelfde problemen. Dit zijn jongeren (uit probleemgezinnen), probleemgebieden en junks/drugs.

De stadswachten geven de meest gedetailleerde informatie over de groepen jongeren. Deze informatie komt niet overeen met de gegeven informatie door het jongerenwerk. Dit kan komen omdat de stadswachten al een tijd niet meer in deze wijk zijn geweest. De jongerenwerkers hebben het meeste contact met de jongeren via het wijkcentrum in West, en zij zullen waarschijnlijk meer informatie hebben over de groepen jongeren. Tijdens het interview viel op dat de jongerenwerkers de neiging hebben om de jongeren te verdedigen. Vaak wordt er door bewoners geklaagd over jongeren die zich op de straat bevinden. De jongerenwerkers geven aan dat dit helemaal niet erg is, en lijken te willen zeggen dat de klagers zich aanstellen. Zij bekijken de situatie vanuit de jongeren en hebben er op deze manier meer begrip voor. Wel maken zij zich zorgen over het drugsgebruik en de gezinssituatie van deze jongeren. De stadswachten lijken meer begrip te hebben

voor het onveiligheidsgevoel dat de jongeren kunnen veroorzaken bij bewoners of voorbijgangers. Zij geven aan met de jongeren te spreken en weten dat de jongeren niks zullen doen. Echter vinden ze het wel een probleem, omdat ze een onveiligheidsgevoel veroorzaken en verder voor overlast zorgen door het achterlaten van vuil en geluidsoverlast. De taak van de stadswachten is dan ook om dit soort problemen op te lossen.

De woningcorporatie Domijn bekijkt de veiligheidssituatie vanuit hun eigen invalshoek. Ze kennen de problemen die bij hen gemeld worden: huiselijk geweld door bijvoorbeeld de burens die last hebben van geluid. Hard rijden wordt ook vaak bij de woningcorporatie gemeld. Dat zij niets over overlast van jongeren te melden hebben, komt waarschijnlijk omdat dit eerder aan de politie wordt doorgegeven. Domijn zal het waarschijnlijk ook niet als hun verantwoordelijkheid zien als er jongeren buiten staan. Pas als zij hun woningbezit beschadigen of voor duidelijke overlast zorgen, zullen zij in actie komen.

6.6. Velve-Lindenhof

Vanuit de geïnterviewde veiligheidspartners is wat betreft de wijk binnenstad de volgende informatie naar voren gekomen.

Domijn

Volgens Domijn zijn er in deze wijk veel problemen binnen de huizen. Problemen als huiselijk geweld, opvoedingsproblemen, multi probleem gezinnen, financiële problemen en hennepcultuur komen hier voor. Domijn heeft echter geen problemen met de gezinnen op zichzelf, soms moet er worden bemiddeld bij tuinonderhoud of geluidsoverlast van vertrekkend bezoek.

Stadstoezicht

Rond de Oliemolensingel/Kotkampweg zijn spuiten en troep gevonden bij de parkeerplaatsen. Hier bevinden zich dus waarschijnlijk junks. Op de Oosterbegraafplaats bevinden zich jongeren die vernielingen aanrichten en planten stelen. Bij de Miro hangen jongeren uit Velve-Lindenhof. Ze zitten daar, drinken bier en vallen mensen lastig. In deze wijk bevinden zich 7 probleem gezinnen.

Jongerenwerk

Er zijn in deze wijk rondhangende jongeren die uitdagend gedrag vertonen, drank- (breezers, soms ook whisky) en drugsgebruik (vooral blowen, soms harddrugs), ze juttten elkaar op in groepjes, ze schelden, er worden ramen ingegooid en er zijn vechtpartijen. Er is een harde kern van 4 a 5 jongeren van boven de 17 jaar die een hangplek missen en daardoor de buurt in gaan. Ze komen soms naar Galvani, maar in Galvani heerst een cultuur van elkaar aanspreken op gedrag en er zijn gedragsregels die niet ter discussie staan. Jongeren uit de wijk gingen een tijd lang naar de 3 huizen van Jarabee in de wijk om de bewoners op te juttten. De jongerenwerker zou zo 15 jongeren (meiden en jongens) weten in de buurt die voor een individuele aanpak in aanmerking komen, maar het zou hem niet verbazen als dat er nog meer zijn. Moeilijk bereikbaar zijn meiden, eigenlijk zou daar een specifieke meidenwerker voor moeten worden aangetrokken. Het grootste probleem is het anoniem kunnen zijn van jongeren, ze worden niet op hun gedrag aangesproken. Er zijn 2 loverboys van 24/25 jaar oud, het is bekend wie het zijn. Meiden van 10-11 jaar oud worden hierover geïnformeerd. Meiden uit Velve-Lindenhof zijn uit de situatie gehaald. MSN is een probleem omdat er geen controle over is. Een meisje is een keer naakt gaan poseren voor iemand die zich voordeed als modellenblad. Ook worden bedreigingen via MSN gedaan en daarna ruzie gemaakt.

Verkeerskundigen

In Velve-Lindenhof is de parkeerdruk ook hoog. Dit komt mede door de coffeeshop waar auto's even voor komen. Tevens is dit een oude wijk die niet is ingericht op veel auto's. Bij de Lindenhofflat zijn er problemen voor ouderen die willen oversteken naar de Miro. Hier is een wandelroute voor gemaakt, maar nog niet iedereen maakt daar gebruik van. Meer kan er niet gebeuren. Er waren klachten over de Gronausestraat. Hier is een busbaan in het midden van de weg, wat problemen zou geven met het oversteken van de weg. Hier zijn zogenaamde 'Lane-lights' geplaatst. Dit houdt in dat er lampjes gaan branden zodra er een bus aankomt. Over de lampjes kwamen weer klachten van omwonenden, omdat dit zou weerspiegelen in hun huis.

Verschillen in visies veiligheidspartners Velve-Lindenhof

Een gemeenschappelijk probleem is de multi probleem gezinnen die zich in deze wijk bevinden, hierover hebben alle veiligheidspartners behalve de verkeerskundigen iets te melden. Opvallend is dat Domijn zegt met deze gezinnen op zich geen probleem te hebben. Dit komt omdat de woningcorporaties het niet als hun taak zien om problemen binnenshuis op te lossen. Zij hoeven dit alleen te doen als het overlast geeft voor omwonenden.

Het jongerenwerk gaat vooral in op de groepen jongeren en problemen rondom jongeren als loverboys en MSN. Hierover weten Domijn en Stadstoezicht niets te melden. Dat komt waarschijnlijk omdat problemen als loverboys en MSN 'achter de schermen' plaatsvinden. Domijn hoort alleen overlast klachten van bewoners. Stadstoezicht loopt wel door de wijk, maar zal problemen met MSN niet zien. Een slachtoffer van een loverboy zal dit pas vertellen als iemand die persoon beter kent, wat bij het jongerenwerk wel het geval is, en bij stadstoezicht en Domijn niet. Ook hier blijkt dus weer dat het jongerenwerk de problematiek vanuit de jongeren bekijkt. Zij maken zich er zorgen over en geven voorbeelden van concrete problemen en oplossingen (er zou iemand voor moeten aangesteld worden). De stadswachten zien vooral de overlast die veroorzaakt wordt.

6.7. Roombeek

Vanuit de geïnterviewde veiligheidspartners is wat betreft de wijk binnenstad de volgende informatie naar voren gekomen.

Domijn

Domijn heeft met betrekking tot deze wijk geen opmerkingen over veiligheid.

Stadstoezicht

De stadswachten hebben met betrekking tot deze wijk geen opmerkingen over veiligheid.

Jongerenwerk

Op de Roomweg is geen sociale samenhang. Oude en nieuwe bewoners zitten hier door elkaar. Er zijn huisbezoeken gebracht om mensen te vragen naar hun capaciteiten/leefbaarheid/veiligheid. Er wonen hier ook multi probleem gezinnen, lage inkomens, alcohol, drugs en geweld komen hier voor. Avelijn heeft hier een aantal zorginstellingen waar gehandicapten wonen. Deze geven soms geluidsoverlast. Huiselijk geweld komt in 8 van de 10 multi probleem gezinnen voor. Waarschijnlijk ligt het aantal in totaal hoger, geschat wordt 4 op de 10 gezinnen, zowel geestelijk als fysiek geweld, maar wordt vaak niet gemeld.

Verkeerskundigen

De verkeerskundige heeft met betrekking tot deze wijk geen opmerkingen over veiligheid.

Verschillen in visies veiligheidspartners Roombeek

Er is hier een duidelijk verschil te zien in de visies van de verschillende partners. Het jongerenwerk is de enige partner die veiligheidsproblemen weet te noemen, en deze zijn vrij ernstig. Hoewel Domijn wel woningbezit heeft in Roombeek, kennen zij geen veiligheidsproblemen. Dat er geen sociale samenhang is, is voor Domijn ook geen probleem. Van de multi probleem gezinnen zouden zij wel iets af kunnen weten, maar het kan zijn dat die gezinnen niet in een huis van Domijn wonen. Ook de stadswachten weten niets te melden, maar dat kan komen omdat zij al een tijd niet meer in deze wijk zijn geweest.

6.8. Helmerhoek

Vanuit de geïnterviewde veiligheidspartners is wat betreft de wijk binnenstad de volgende informatie naar voren gekomen.

Domijn

Domijn heeft met betrekking tot deze wijk geen opmerkingen over veiligheid.

Stadstoezicht

In de Helmerhoek hangen jongeren rond in kleine parkjes en in het winkelcentrum. Dit gebeurt 's avonds laat, waarbij ze geluidsoverlast veroorzaken door scooters. De groepen zijn van verschillende grootte, het zijn autochtone jongeren maar er zijn ook groepen Syrisch-orthodoxe jongeren. Als de stadswachten ging surveilleren, stonden de jongeren bij de drie ingangen van de wijk op scooters op de post om te kijken of ze kwamen. Vervolgens werden ze gevolgd, zodra ze in de buurt van de groep jongeren kwamen, werd er mobiel gebeld en was de groep verdwenen. Het vermoeden bestaat dat zij voor vernieling van verkeersborden hebben gezorgd.

Jongerenwerk

Een groep in de Helmerhoek bestaat uit vooral Syrische jongeren, dit zijn 5 a 6 jongeren van 17/18 jaar. Zij zitten nog op school of werken, wonen nog thuis. Ze vernielen, schreeuwen en gebruiken softdrugs. Ook gebruiken ze alcohol. Over heel Zuid vertelt de jongerenwerker dat ze drugs gebruiken. Er zijn er ca. 5 die ook harddrugs gebruiken. Er zijn ook meiden met problemen, maar die zijn moeilijk te vinden, omdat ze het meer opkroppen. Jongeren gebruiken het internet meer om hun gevoelens te uiten, er zijn dan geen mensen meer nodig om het aan te vertellen. Huiselijk geweld komt voor, er is elke week een nieuw geval. Dit wordt besproken. Het gebeurt ook wel eens dat iemand zonder reden in elkaar wordt getrapt. Graffiti spuiten gebeurt ook wel, maar is de laatste tijd een stuk minder.

Verkeerskundigen

Op de punten waar de buurtontsluitingswegen naar het hoofdwegennet gaan, gebeuren vaker ongelukken. De theorie is hier goed, alleen is het blijkbaar te ingewikkeld voor weggebruikers

Verschillen in visies veiligheidspartners Helmerhoek

Stadstoezicht en jongerenwerk noemen beide vooral jongeren. Een verschil is wel dat de Stadstoezicht vooral kijkt naar problemen veroorzaakt door jongeren, terwijl het jongerenwerk ook kijkt naar de problemen van de jongeren. De taak van Stadstoezicht is dan ook meer om overlast te verminderen, terwijl jongerenwerk er voor de jongeren dient te zijn. Domijn meldt niets over de jongeren en hun overlast, wellicht omdat in deze wijk veel koopwoningen zijn.

6.9. Verklaring verschillen in visies veiligheidspartners

Nu alle verschillen op wijkniveau zijn bekeken, kan er ook in het algemeen iets gezegd worden over de verschillen in visies van de verschillende veiligheidspartners.

Er zijn een aantal kenmerken van de veiligheidspartners opgevallen waardoor het soort door hun gegeven informatie verklaard kan worden.

Invalshoek

Ten eerste is er een verschil in de invalshoek waarmee naar een probleem gekeken wordt. Het probleem kan gezien worden als overlast voor externen en/of als een probleem van de veroorzaker. Met overlast voor externen wordt bedoeld dat er vooral gekeken wordt naar de overlast die een situatie geeft voor anderen dan de veroorzaker van de overlast. Deze situatie moet dan veranderd worden, omdat externe partijen overlast

ondervinden van de veroorzaker. Dat de veroorzaker zelf wellicht ook geholpen zou moeten worden, speelt in mindere mate een rol. Dit in tegenstelling met het bekijken van een situatie vanuit de veroorzaker van overlast. Deze zou geholpen moeten worden, ongeacht of er overlast voor externe partijen is.

Hierin onderscheid het jongerenwerk zich, door als enige het probleem te bekijken vanuit de veroorzaker, wat in dit geval meestal de jongere is. Zo is een jongere die drugs gebruikt voor Stadstoezicht en Domijn vooral een probleem voor de omgeving, omdat dit een gevoel van onveiligheid kan veroorzaken bij anderen. Het jongerenwerk zal meer kijken naar de problemen van het individu en daarmee aan de slag gaan. Aan de andere kant staat het bekijken van het probleem vanuit de overlast die het kan geven voor externen. Vooral Stadstoezicht gebruikt deze invalshoek bij hun werkwijze. Hen valt meer op wat voor invloed jongeren hebben op de wijkbewoners. Een groepje jongeren wordt door hun dus als een mogelijk probleem gezien, terwijl jongerenwerk dit niet altijd als een probleem ziet. De verkeerskundigen vallen hier buiten, omdat zij voor hun onderwerp beiden invalshoeken moeten gebruiken. Wel geven zij vooral aandacht aan de objectieve verkeersproblemen. De invalshoek heeft invloed op de manier waarop informatie geleverd wordt, maar niet op de hoeveelheid informatie die zij kunnen leveren.

Bron van informatie

Uit de interviews blijkt een verschil te zitten in de hoeveelheid en het soort informatie die de veiligheidspartners konden geven over de veiligheid in de wijk. Hieruit blijkt dat er verschillende informatie binnenkomt bij de partners. Een verschil is dat sommige veiligheidspartners de informatie direct krijgen, terwijl andere indirecte informatie ontvangen. Met directe informatie wordt dan bedoeld dat de veroorzaker van het probleem zelf contact heeft met de veiligheidspartner. Dit is het geval bij het jongerenwerk en bij Stadstoezicht. Het jongerenwerk zoekt zelf contact met jongeren of de jongeren zoeken hen op. Hierdoor kunnen zij alles vertellen over de jongeren in de wijk. Stadstoezicht is aanwezig in de gebieden waar de problemen zich voordoen en heeft daardoor ook contact met de veroorzakers van de overlast (zwerfers, jongeren etc.) Woningcorporatie Domijn krijgt de informatie uit tweede hand. Als zij op de hoogte worden gebracht, is dat meestal door de bewoners die overlast hebben van de veroorzakers van de overlast. Hierdoor zijn zij pas later op de hoogte van eventuele problemen, of worden niet op de hoogte gesteld. Ook kan de informatie, omdat het uit tweede hand komt, verdraaid zijn. De meeste informatie wordt dus geleverd door de veiligheidspartners die informatie direct ontvangen. Verkeer ontvangt hun overlast via bewoners die problemen ervaren, en kwantitatieve informatie over ongelukken en dergelijke. Hiermee kunnen zij betrouwbare informatie leveren, die vooral de objectieve veiligheid in de wijk weergeeft, maar ook de affectieve component van veiligheidsbeleving komt bij hen direct binnen.

Insteek

Of iets als een probleem aangemerkt wordt, hangt af van het doel dat de veiligheidspartner heeft. Stadstoezicht en de verkeerskundigen hebben als (enig) doel om de veiligheid te verbeteren. Hierdoor zijn zij van de veiligheidssituaties op de hoogte en lijken een situatie ook eerder als een probleem aan te merken. Woningcorporatie Domijn ziet pas een probleem als dat vanuit hun bewoners gemeld wordt. Jongerenwerk Alifa is er niet alleen voor de veiligheid, maar hebben nog meer werkzaamheden. Zij lijken een situatie minder snel als een probleem aan te merken. De meeste informatie wordt geleverd door de veiligheidspartners die alleen het verbeteren van veiligheid als doel hebben.

7. Conclusie

Nu alle visies van de bewoners van wijken, de politiecijfers en veiligheidspartners besproken zijn, kunnen er een aantal conclusies getrokken worden en de onderzoeksvragen beantwoord worden.

- **Hoe kijken bewoners tegen hun wijk aan?**

Er is in het onderzoek rekening gehouden met de affectieve en cognitieve component van veiligheidsbeleving. Zo is er gevraagd naar hun oordeel over woonomgeving en sociale kwaliteit, maar ook over slachtofferschap. In het hoofdstuk visie van bewoners is te lezen dat er wel degelijk verschillen zijn in de visie van bewoners op hun wijk. Ook is er in de Binnenstad een verschil in de affectieve en cognitieve component.

De nieuwere wijken Helmerhoek en Roombeek scoren hoger dan de overige wijken. De oude wijk Pathmos scoort over het algemeen het laagst, zowel op het oordeel over de buurt als op de leefbaarheidsindicatoren. De andere oude wijk, Velve-Lindenhof, scoort ook relatief laag ten opzichte van het gemiddelde in Enschede. Toch is het oordeel over de buurt in deze wijk nog voldoende. De wijken in het centrum van Enschede, vooral de Binnenstad, scoren laag op de leefbaarheidsindicatoren. Toch hangt dit niet samen met het oordeel over de buurt, wat wel relatief positief is. Uit literatuur blijkt dat dit in stadscentra vaker het geval is.

- **Wat is de visie van de veiligheidspartners in de wijken?**

Uit de politiecijfers blijkt dat de Binnenstad sterk afwijkt van de andere wijken in Enschede. Voor alle speerpunten van de politie scoren zij het laagst. Ook de andere wijk in de binnenstad springt er uit. De Helmerhoek scoort op alle gebieden het best. Deze cijfers komen dus globaal overeen met de visie van de bewoners.

De veiligheidspartners geven allen, behalve over Lasonder, 't Zeggelt, Boddenkamp, informatie over de problemen in de wijk. In de binnenstad zijn vooral drugsoverlast en zwervers veel genoemde onderwerpen. Opvallend is dat geen veiligheidspartner iets over de andere wijk in de binnenstad kan melden, terwijl de bewoners en politie hier wel degelijk iets over te zeggen hebben. Over de wijk Pathmos hebben de partner, behalve verkeer, te melden dat er problemen zijn met jongeren en drugs. Volgens de veiligheidspartners zijn in Velve-Lindenhof multi-probleem gezinnen en drugs de grootste veiligheidsproblemen. Over Roombeek heeft alleen jongerenwerk te melden dat er veel multi-probleem gezinnen zijn. In de Helmerhoek zijn volgens de partners vooral problemen met jongeren.

- **Zijn er verschillen tussen de visies van de veiligheidspartners? Hoe kunnen deze verschillen verklaard worden?**

De details en de onderwerpen in de geleverde informatie verschillen soms van elkaar. De ene partner kan soms gedetailleerde informatie geven, terwijl de ander globaal blijft. Ook is er een verschil in de manier waarop er tegen een bepaald onderwerp aangekeken wordt. De een oordeelt over een onderwerp als een groot probleem, terwijl de ander het geen enkel probleem vindt. De verkeerskundigen geven alleen informatie over de verkeersveiligheid in de wijken en niet over andere veiligheidsproblemen in de wijken.

Deze verschillen zouden hierdoor verklaard kunnen worden:

- ? De invalshoek van een veiligheidspartner op een probleem. Er zijn veiligheidspartners die kijken naar een onderwerp als een probleem voor externen (stadstoezicht, Domijn) en veiligheidspartners die een onderwerp zien als een probleem voor de veroorzaker (jongerenwerk). De manier waarop informatie geleverd wordt hangt hier mee samen. De invalshoek heeft geen invloed op de hoeveelheid informatie die zij kunnen leveren.
- ? De bron van de informatie speelt een rol in de informatie die de veiligheidspartners kunnen geven. De soort en hoeveelheid informatie hangt af van bron van informatie. Informatie kan direct aan de veiligheidspartner geleverd worden (Jongerenwerk, Stadstoezicht), of indirect (Domijn). Verkeerskundigen hebben beide soorten informatie. Als de veiligheidspartner directe informatie krijgt, wordt bedoeld dat de veroorzaker van het probleem rechtstreeks contact heeft met de veiligheidspartner. De veiligheidspartners die directe informatie krijgen, kunnen meer informatie geven over een veiligheidsprobleem.
- ? Of iets als een probleem aangemerkt wordt, hangt af van het doel dat de veiligheidspartner heeft. Er zijn veiligheidspartners die als (enig) doel hebben om de veiligheid te verbeteren (Stadstoezicht,

Verkeerskundigen). Domijn en Jongerenwerk hebben nog meer taken naast veiligheid, en lijken hierdoor minder snel iets als een probleem te zien. De meeste informatie wordt geleverd door veiligheidspartners die veiligheid als (enig) doel hebben.

Als een veiligheidspartner direct informatie krijgt en veiligheid als enig doel heeft, kunnen zij meer informatie leveren over de veiligheid.

8. Bronvermelding

- Dhr. Lieverink, Dhr. te Velde, Dhr. Salomons, Dhr. Rouwette, Dhr. Lems, Dhr. Henzen, Mevr. Schenk, Mevr. Ter Stal, Mevr. Keuters, Dhr. Lubbers, Mevr. Baldeswing, Mevr. Van Vonno, Mevr. Olde Nijhuis, Mevr. Goktas, Dhr. Baghoe, Dhr. Sanders, Dhr. Kist
- Gebruikte data zijn afkomstig uit het Leefbaarheids & Veiligheidsonderzoek 2006, I&O Research, Enschede
- M. de Vries, *De beleving van veiligheid, een onderzoek naar de aard en context van de veiligheidsbeleving van burgers*, IPIT, Universiteit Twente, 2004
- *Handboek WENS*, I&O Research, Enschede, 2006
- VNG, *Werken aan sociale veiligheid, een kwestie van kijken en kiezen*, VNG-uitgeverij, Den Haag, 1990
- VNG, *Kernbeleid Veiligheid, handreiking voor gemeenten*, VNG-uitgeverij, Den Haag, 2003

Bijlagen

1. WENS- indicatoren

Fysieke kwaliteit van de woonomgeving

1. Perceptie van buurtprobleem: verloeder ing (0=komt weinig voor, 10=komt vaak voor)

Vraag: Het gaat om vervelende voorvallen en misdrijven die in uw buurt KUNNEN voorkomen. Is dat naar uw idee vaak, soms, bijna nooit, of nooit?

- ? bekladding van muren/gebouwen
- ? vernieling van telefooncellen/bushokjes
- ? rommel op straat
- ? hondenpoep

Sociale kwaliteit van de woonomgeving

2. Perceptie van sociale kwaliteit van de woonomgeving (0=slecht, 10=goed)

Vraag: Uitspraken over de buurt/woonomgeving. Kunt u van elke uitspraak zeggen of u het daar helemaal mee eens, mee eens, mee oneens of helemaal mee oneens bent.

- ? de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
- ? in deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om
- ? ik woon in een gezellige buurt met veel saamhorigheid
- ? ik voel mij thuis bij de mensen in deze buurt

3. Perceptie van buurtprobleem: overlast (0=komt weinig voo, 10=komt veel voor)

Vraag: Het gaat om vervelende voorvallen en misdrijven die in uw buurt KUNNEN voorkomen. Is dat naar uw idee vaak, soms, bijna nooit, of nooit?

- ? andere vormen van overlast
- ? overlast van groepen jongeren
- ? overlast door omwonenden

4. Algemene evaluatie van de buurt (0=slecht, 10=goed)

Vraag: Uitspraken over de buurt/woonomgeving. Kunt u van elke uitspraak zeggen of u het daar helemaal mee eens, mee eens, mee oneens of helemaal mee oneens bent.

- ? in deze buurt blijft men graag wonen
- ? het is vervelend om in deze buurt te wonen
- ? indien mogelijk ga ik uit deze buurt verhuizen
- ? als je in deze buurt woont heb je het goed getroffen
- ? buurt is prettig om in te wonen

5. Rapportcijfer voor woonomgeving

Veiligheid

Onveiligheidsgevoelens

Percentage burgers dat zich wel eens onveilig voelt

Percentage burgers dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt

Slachtofferschap

Inbraak

Autodelicten (diefstal vanaf en uit auto)

Fietsdiefstal

Gewelddelicten

Vernielingen

13. Perceptie van buurtprobleem: vermogensdelicten (0=komt weinig voor, 10=komt vaak voor)

Fietsendiefstal

Diefstal UIT auto's

Beschadiging/vernieling/diefstal VANAF auto's

Inbraak in woningen

14. Perceptie van buurtprobleem: dreiging (0=komt weinig voor, 10=komt vaak voor)

Bedreiging

Dronken mensen op straat

Vrouwen en mannen die op straat worden lastig gevallen

Gewelddelicten

Drugsoverlast

Tasjesroof

15. Bereikbaarheid van wijk voor hulpverleningsdiensten